

S. Sayısı : 74

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimî Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırılmalarına dair olan Anlaşmanın onanması hakkında Kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ulaştırma Komisyonları raporları (1/364)

T. O.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/1091, 6/1985

17 . VI . 1948

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 12 . VI . 1948 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimî Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırılmalarına dair olan Anlaşmanın onanması hakkındaki kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte bağlı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Hasan Saka

Gerekçe

Hükümetimizin de katılması ile 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan ve Büyük Millet meclisi tarafından 4749 sayılı Kanunla 5 Haziran 1945 tarihinde kabul ve tasdik buyurulan Milletler-arası Sivil Havacılık Anlaşmaları hükümleri dâhilinde Cumhuriyet Hükümeti ilk olarak İngiltere Kırallığı ve Amerika Birleşik Devletleri ile 12 Şubat 1946 günü birer Hava Ulaştırılmaları Anlaşması yapmış ve bunlar Mayıs 1946 ayında Yüksek Meclise onanmıştır.

Bu başlangıcı, sırasıyla, İsveç, Fransa, Hollânda, Çekoslovakya, Danimarka, Irak, Yunanistan ve Lübnan Hükümetleriyle aynı mahiyette akdolunan anlaşmalar takip etmiştir. ki bugün cümlesi kanuniyet kesbeylemiş bulunuyor.

Bahis konusu iki taraflı anlaşmaların Yüksek Meclise sunulması sırasında da arzulunduğu üzere, Şikago'da kurulan sistemin işlemesi, çeşitli üye Devletler arasında yapılacak iki taraflı anlaşmalar akdine bağlı olduğunu göz önünde tutan Cumhuriyet Hükümeti, şimdiye kadar muhtelif Devletlerle yaptığı anlaşmalardan başka, diğer Devletlerle de faydalı ve gerekli anlaşmalar sağlamaya devam etmektedir. Bu cümleden olarak komşumuz Ürdün Haşimi Kırallığı Hükümetinin anlaşma akdine mütedair teklifi üzerine görüşmelere başlanmış ve 7 Mayıs 1948 gününde anlaşma metni Ankara'da imzalanmıştır.

Anlaşma hükümleri, geniş ölçüde, bundan önce akdolunan anlaşmalardan mülhem olup mütekabiliyet esasına dayanmaktadır. Bu anlaşmanın yegâne hususiyeti bundan önce komşumuz Irak, Lübnan ve Yunan Hükümetleriyle akdettiğimiz anlaşmalar gibi, ekinin Bermuda da kabul edilen Milletler-arası Hava Anlaşmaları tiplerinden ikincisinin, yani zararlı rekabeti önliyen tipin örnek ittihazı suretiyle tanzim edilmiş olmasıdır. Bu anlaşma, komşu devletlerle akdine başlanan bir seri anlaşmalara muvazi olarak her iki tarafın menfaatlerini göz önünde tutmakta ve memleketlerimiz münasebetlerinin gelişmesini istihdaf etmektedir. Ezcümle bu Anlaşmada iki taraf hava ulaştırmaları işletmelerinin sefer ve yolcu sayısı ile tarife bakımlarından birbirlerine zarar vermesini önliyecek hükümler mevcut olmaktadır, ki bunun sağliyacağı faydalar arzdan müstağnidir.

Anlaşma hükümlerine göre her iki memlekette cari olan hava seyrüseferlerine mütaallik mevzuata uyacaktır. Ürdün uçakları Ankara ve İstanbul'a uğrıtacaklar ve her iki yerle Milletlerarası yolcu, yük ve posta bırakıp alabilecekler, fakat iki şehir arasında bunlardan başka ulaştırma yapmayacaklardır. Mütakabilen Türk uçakları Ürdün'de Amman ve Akabe'ye inecekler, her iki yerde Milletlerarası yolcu, yük ve posta bırakıp alabilecekler, fakat bu iki şehir arasında bunlardan gayri ulaştırma yapamayacaklardır.

Anlaşmanın veya ekinin yorumlanması yahut uygulanması yolunda anlaşılan tarafların karşılıklı görüşme yolu ile halledemeyecekleri hususlar hâkeme sunulacaktır. Pöyle bir uyuşmazlık ya Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Konseyine, yahut iki tarafın tâyin edeceği her hangi bir şahıs veya teşekkülün hakemliğine arz olunacaktır.

Bir taraftan Ürdün hava servislerinin Ürdün'den memleketimize gelmesi, diğer taraftan bizim servislerimizin Ürdün'e gitmesi suretiyle iki komşu memleket arasında başlayacak olan bu karşılıklı hava ulaştırmaları, tarihi bağlarla birbirine bağlı bulunan milletlerimizi yekdiğerine daha ziyade yaklaştırmış olacaktır. Bundan başka sağlanacak ekonomik ve kültürel faydalar da göz önünde tutularak Anlaşmanın onanması Yüksek Meclisin tasvibine arz olunur.

Dışişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

18 . XII . 1948

Dışişleri Komisyonu

Esas N. 1/364

Karar No. 23

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimî Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştırılmalarına dair olan Anlaşmanın onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 12 . VI . 1948 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan, kanun tasarısı, gerekçesi ve ilişkileriyle birlikte Dışişleri Komisyonuna havale edilmiş olmakla 10 . XII . 1948 tarihinde Komisyonumuzda Dışişleri Bakanlığı temsilcisi de hazır olduğu halde incelendi.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimî Kırallığı Hükümeti arasında 7 Mayıs 1948 tarihinde imza edilmiş olan Hava Ulaştırılmalarına dair Anlaşma 4749 sayılı Kanunla Yüksek Meclisçe onanmış bulunan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmaları hükümleri dâhilinde yapılmıştır. Ve her iki memlekette cari olan seyrüsefer mevzuatına tâbi olup Bermu'da da

imzalanana Anlaşmada tesbit edilmiş bulunan ikinci tip Anlaşmaya (yani karşılıklı rekabeti önleme şartlarına) uygun bir hususiyeti haiz bulunmaktadır. Tarihî münasebetlerle bağlı olduğumuz Ürdün Haşimî Kırallığı Hükümetiyle memleketimiz arasında iktisadi ve kültürel faydalar temin etmesi bakımından bu Anlaşma Komisyonumuzca muvafık görülerek buna dair olan kanun tasarısı ilişikleriyle birlikte kabul edildi. Ancak tasarıdaki (Ulaştırma) kelimesinin Anlaşmadaki «transport» kelimesinin istihdaf ettiği nakliyat kelimesinin tam mukabili olmadığı, Anayasamızda ulaştırma kelimesinin yalnız münakale, muvasala kelimeleri ve Münakalât Vekâleti karşılığı olarak Ulaştırma Bakanlığı için kullanılmış bulunduğu, umumiyetle nakliyat kelimesinin ifade ettiği mânada kullanılmasının doğru olamayacağı münakaşa edilerek (Hava Ulaştırılmaları) yerine (Hava Nakli-

yatı) denmesi tasvip edildi.

Havalesi gereğince Ulaştırma Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur. Dışişleri Kom.

Baş. Y.

Sözcü

Gazianteb

Dr. A. Melek

Burdur

Orgl. F. Altay

Sözcü

Gazianteb

Dr. A. Melek

Bolu

H. C. Çambel

Kâtip

Malatya

A. Esenbel

Kütahya

Orgl. A. Gündüz

Manisa

Korgl. A. R. Artunkal

Samsun

Ulaştırma yerine nakliyat denmesine de, Bermuda'da anlaşmasına katılmamış olduğumuz için onun zikredilmesine de muhalifim.

C. Bilsel

Sinob

Y. K. Tengirşenk

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/364

Karar No. 10

29 . XII . 1948

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimî Kırallığı Hükümeti arasında Ankara'da 7 . V . 1948 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Hava Ulaştırmalarına dair Anlaşma ile ekinin onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 12 . VI . 1948 tarihli kararı ile Büyük Millet Meclisine sunulan ve Yüksek Başkanlıkça havale edildiği Dışişleri Komisyonunca incelendikten sonra Komisyonumuza havale olunan kanun tasarısı ile Anlaşma ve eki Dışişleri Komisyonunun raporu Komisyonumuzun 28 . XII . 1948 tarihindeki toplantısında Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlıklarının temsilcileri hazır oldukları halde okunup incelendi.

Hükümetimizle Ürdün Hükümeti arasında 7 . V . 1948 tarihinde akdolan bu Anlaşmanın 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan ve Büyük Millet Meclisince 5 . VI . 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla onanan Sivil Havacılık Anlaşmalarıyla kurulmuş olan Milletlerarası Hava ulaştırmacılığı sisteminin işlemesi ve hava gelişmesi için âkîd Devletler arasında yapıla gelmekte olan iki taraflı anlaşmalar silsilesine dâhil olduğu ve « Müttekabiliyet esasına » dayandığı ve Ürdün Hükümeti 7 Aralık Şikago Sivil Havacılık anlaşmalarına dâhil olmakla beraber Türkiye - Ürdün hava ulaştırmacılığı anlaşmasının Devletler Hukukunun bütün Dünyaca mer'î ve muteber olan istiklâl ve hâkimiyet esa-

sına dayanılarak akdedilmiş bulunduğu anlaşmıştır.

Gereğesinde de yazılı olduğu üzere bu Anlaşmanın eki için Yunanistan, Irak ve Lübnan hükümetleriyle yapılmış olan Anlaşmalarda olduğu gibi Bermuda da memleketimiz dâhil olmaksızın bazı Devletler arasında yapılmış ve kabul edilmiş olan Hava Anlaşmaları tiplerinde ikinci tipin yani karşılıklı uçak seferleri sayısında, uçak ücret tarifelerinde ve uçakların yolcu taşıma kabiliyetleri itibariyle hacimlerinde müttekabiliyet ve muadeleti sağlıyan ve iki memleket arasında zararlı rekabeti önliyen tipin esas olarak alınmış olduğu görülmüş ve memleketimizin dâhil olmadığı Bermuda Hava Anlaşmalarıdaki bir tipi diğer memleketlerle akdetmekte olduğumuz Hava Anlaşmaları için örnek almamızın bu Bermuda Anlaşmasını zımnen kabul etmiş olacağımız mânasına gelmediği Dışişleri Bakanlığının açıklamasından anlaşılması bulunmaktadır.

Türkiye - Ürdün Havacılık Anlaşmasının ve ekinin 7 Aralık 1944 Şikago Milletlerarası Havacılık Anlaşmalarındaki esaslara ve hükümlere uygun olduğu ve bu Anlaşmaya göre yapılacak karşılıklı hava seferleriyle tarihi bağlarla birbirine bağlı bulunan iki dost memleketin yekdiğesine daha ziyade yaklaşacakları ve Ekonomi ve kültür alanlarında faydalı münasebetlerin sağla-

nacağı ve artacağı belirmiş olmakla Türkiye - Ürdün Hava Ulaştırması Anlaşması ile ekinin kabulü uygun olacağına Komisyonumuzca karar verilmiştir.

Dışişleri Komisyonu raporunda «Ulaştırma» kelimesinin anlaşmadaki «transport» kelimesinin istihdaf ettiği «nakliyat» kelimesinin tam mukabili olmadığı ve Anayasamızda Ulaştırma kelimesinin yalnız (münakale, muvasala) kelimeleri ve (Münakalât Vekâleti) karşılığı olarak (Ulaştırma Bakanlığı) için kullanılmış olduğu ve bu kelimenin umumiyetle (nakliyat) kelimesinin ifade ettiği mânada kullanılmasının doğru olmayacağı cihetle tasarının başlığı ile birinci maddesindeki (Hava ulaştırmalarına dair) ifadesinin (Hava nakliyatına dair) şeklinde değiştirildiği yazılı bulunmaktadır.

Ulaştırma kelimesi (filân yere ulaştım, bu şeyi çabuk ulaştır, bu haberi ulaştır) sözlerinde kullanıldığı gibi (vâsıl olma, nakletme, götürme) mânalarına gelen bir kelime olup (Kara, deniz, hava ulaştırmacılığı, mektup ve haber ulaştırma) tâbirleri (Nakliyat - transport) kelimesinin ifade ettiği mânayı tamamiyle vermektedir ve bu mânalarda olarak Anayasamızda ve bir çok kanunlarımızda kullanılmış ve hukuk dilimize de girmiştir.

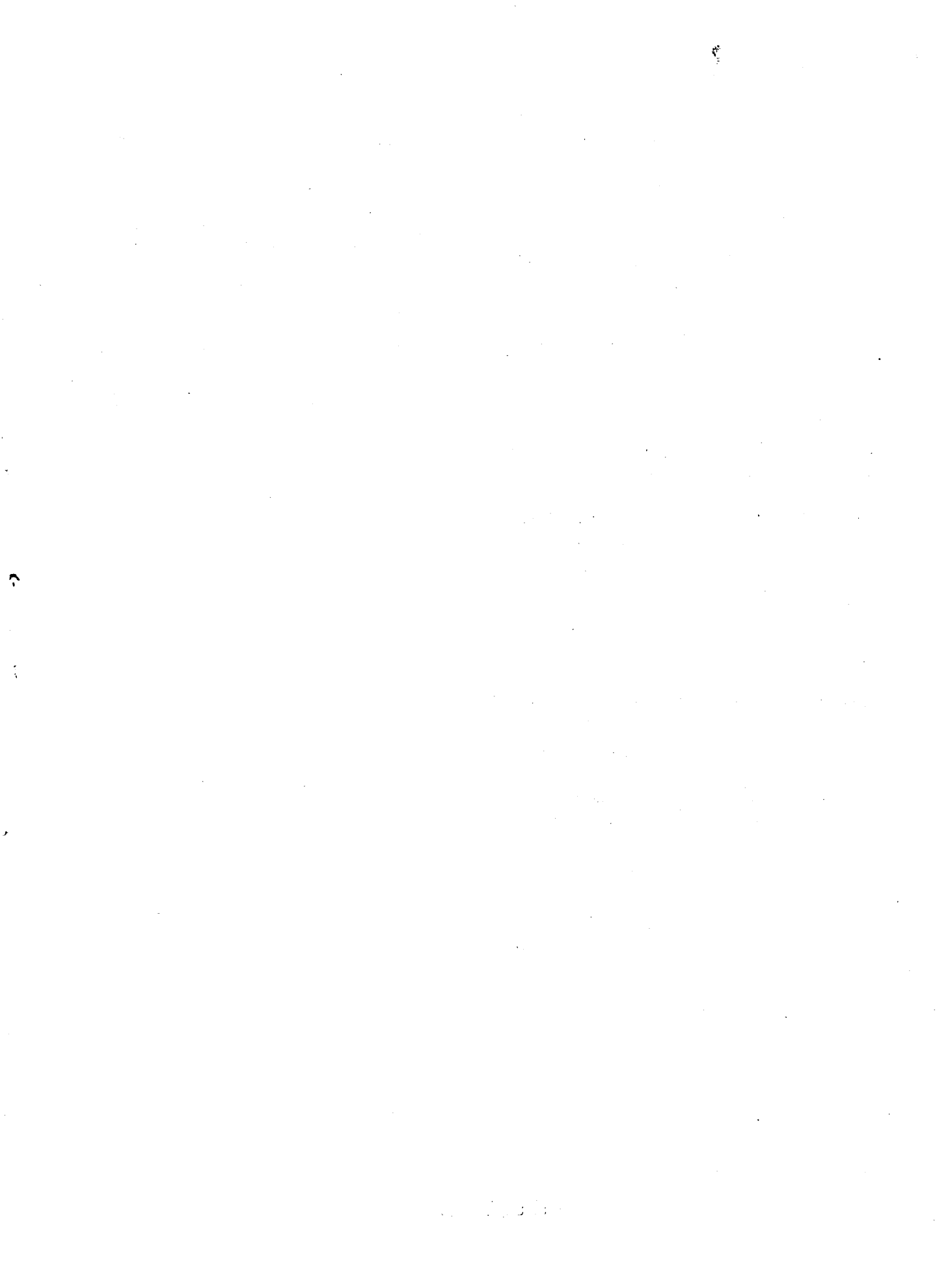
Bu itibarla Komisyonumuz Dışişleri Komisyonu tarafından tasarının başlangıcında ve birinci maddesindeki (Ulaştırma) kelimesinin (nakli-

yat) kelimesiyle değiştirilmesini doğru bulmuyarak tasarıdaki ulaştırma kelimesini çok yerinde ve uygun görmüş ve başlıkla birinci maddenin Hükümet tasarısında olduğu gibi kabulüne karar vermiştir.

Hükümet tasarısının ikinci ve üçüncü maddeleri de aynen kabul edilmiştir.

Kamutaya arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Çoruh	Niğde	Erzurum
A. R. Erem	V. Sarıdal	S. Altuğ
Ankara	Aydın	Çanakale
İ. R. Ayaşlı	M. Aydın	B. Kökçen
Edirne		İmzada bulunamadı.
M. E. Ağaoğulları		İstanbul
İstanbul		Orgl. C. C. Toydemir
S. Yürüten		İmzada bulunamadı.
Kayseri		İzmir
F. Selver		Dr. K. Örs
Ordu		İmzada bulunamadı.
Dr. V. Demir		Kütahya
Samsun		A. Bozbay
Y. Kalgay		İmzada bulunamadı.
		Ordu
		Amiral H. Gökdalay
		İmzada bulunamadı.
		Sivas
		H. Işık

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimî Kırallığı Hükümeti arasında Hava Ulaştır-
malarına dair olan Anlaşmanın onanması hak-
kında Kanun tasarısı*

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimî Kırallığı Hükümeti arasında Ankara'da 7 Mayıs 1948 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Hava Ulaştırmalarına dair Anlaşma ile eki onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı Devlet Bakanı
H. Saka Başb. Yardımcısı

Adalet Bakanı <i>Fuad Sirmen</i>	Millî Savunma Bakanı <i>H. Çakır</i>
İçişleri Bakanı <i>M. H. Göle</i>	Dışişleri Bakanı <i>N. Sadak</i>
Maliye Bakanı <i>Ş. Adalan</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>T. Bangıoğlu</i>
Bayındırlık Bakanı <i>Nihat Erim</i>	Ekonomi Bakanı <i>C. Ekin</i>
Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. K. Bayizit</i>	Gümrük ve Tekel Bakanı <i>E. Erişirgil</i>
Tarım Bakanı <i>Cauid Oral</i>	Ulaştırma Bakanı <i>Güleğ</i>
Ticaret Bakanı <i>C. S. Barlas</i>	Çalışma Bakanı <i>T. B. Balta</i>

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimî Kırallığı Hükümeti arasında hava nakliyatına dair olan Anlaşmanın onanması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimî Kırallığı Hükümeti arasında Ankara'da 7 Mayıs 1948 tarihinde akit ve imza edilmiş olan hava nakliyatına dair Anlaşma ile eki onanmıştır.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

ULAŞTIRMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti arasında hava ulaştırmalarına dair olan Anlaşmanın onanması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE HAŞİMİ ÜRDÜN KIRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞTIRMALARINA DAİR ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Haşimi Ürdün Kırallığı Hükümeti,

Türkiye ile Ürdün arasında Hava Ulaştırmalarına dair bir anlaşma yapmaya karar vererek,

Bu maksatla usulü dairesinde yetkilendirilmiş temsilciler tâyin etmişler ve bunlar aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmışlardır:

Madde — 1.

Sözleşen Taraflar, ilişik ekte sayılan Milletlerarası Hava yollarının ve seferlerinin kurulması için, işbu ekte gösterilen hakları birbirlerine verirler. Anılan seferlere, kendisine bu haklar verilen Sözleşen Tarafın ihtiyarına göre derhal veya daha ileri bir tarihte başlanabilir.

Madde — 2.

a) Sözleşen Taraflardan biri tarafından diğer Sözleşen Tarafa kurulması hakkı verilen her bir hava seferi, bu son Taraf, anılan seferi işletmek için bir veya bir kaç hava ulaştırma teşebbüsü tâyin eder etmez, işletmeye açılabilecektir. Bu hakkı veren Sözleşen Taraf, işbu maddenin (b) fıkrası ve 6 ncı madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, böylece tâyin olunan hava ulaştırma teşebbüsüne veya teşebbüslerine gereken işletme müsaadesini gecikmeksizin verecektir.

b) Yukarıda anılan hakları veren Sözleşen Taraf, böylece tâyin edilen hava ulaştırma teşebbüsünü veya teşebbüslerini işbu Anlaşmada derpiş olunan seferlere başlamaya mezun kılmadan önce, kendilerinden, ülkesinde yürürlükte bulunan kanun ve nizamlar gereğince hüviyetlerini tesbit edici mahiyette her türlü vesikalar vermelerini isteyebilecektir.

c) İlgili Hükümetlerce tâyin olunabilecek bâzı bölgelerde milletlerarası bir hava seferinin kurulması, yetkili askerî makamların tasvibine sunulacaktır.

Madde — 3

a) Sözleşen Taraflardan her biri, öteki Taraf hava ulaştırma teşebbüslerinin, kendi hava alanlarını kullanmaları ve başka kolaylıklardan faydalanmaları karşılığı olarak alacağı veya alınmasına müsaade edeceği harçların, milletlerarası benzer seferlerde kullanılan kendi millî uçaklarına anılan hava alanlarına kullanma ve kolaylıklardan faydalanma karşılığı olarak ödenecek harçlardan daha yüksek olmamasını kabul eder.

b) Sözleşen Taraflardan birinin ülkesine, öteki Sözleşen Tarafa tâyin edilen hava ulaştırma teşebbüsü tarafından, veya böyle bir teşebbüs hesabına, ithal edilip munhasıran, bu teşebbüs uçakları tarafından kullanılacak yakıtlar, makina yağları ve yedek parçalar, gümrük resimleri, muayene ücretleri veya diğer millî resim ve harçların alınması hususunda millî hava ulaştırma teşebbüslerine veya en ziyade müsaadeye mazhar millet hava ulaştırma teşebbüslerine uygulanan işlem den faydalanacaklardır.

c) Ekde tarif edilen havayollarını ve seferlerini işletmeye izinli Sözleşen Tarafın hava ulaştırma teşebbüslerine ait sivil uçaklarda bulunan yakıtlar, makina yağları, yedek parçalar, mütat teçhizat ve uçak kumanyası, alınan uçaklar tarafından öteki Sözleşen Tarafın ülkesi üzerindeki uçuşlar esnasında kullanılsa veya sarfedilse bile, bu Taraf ülkesine giriş veya bu ülkeden çıkışta Gümrük Resimleri, muayene ücretleri veya diğer benzer resimlerden muaf tutulacaklardır.

Madde — 4

Sözleşen Taraflardan birinin verdiği veya muteber tanıdığı ve henüz müddeti geçmemiş hava seyrüsefer şahadetnameleri, uçuşa elverişlilik bröveleri ve lisanslar, Ekte gösterilen havayollarının ve seferlerinin işletilmesi için öteki Sözleşen Tarafa da muteber tanınacaktır.

Ancak, Sözleşen Taraflardan herbiri, kendi uçuşlarına diğer bir Devlet tarafından verilmiş olan uçuşa elverişlilik brövenlerini ve lisansları, kendi ülkesi üzerinde yapılacak uçuşlar için mutabakat tanımmamak hakkını muhafaza eder.

Madde — 5

a) Sözleşen Taraflardan birinin, milletlerarası hava seyrüseferinde kullanılan uçakların kendi ülkesine giriş ve çıkışı hakkındaki veya anılan uçakların kendi ülkesi sınırları içinde buldukları müddetçe işletilmesi ve seyrüseferi ile ilgili kanun ve nizamları, öteki Taraf hava ulaştırma teşebbüsünün veya teşebbüslerinin uçaklarına da uygulanacaktır.

b) Yolcular, mürettebat ve uçakla mal gönderenler, gerek şahsan gerekse kendi nam ve hesabına hareket eden bir üçüncü şahıs vasıtasıyla, Sözleşen Taraflardan herbirinin ülkesinde, giriş, çıkış formaliteleri, göç, pasaport ve karantina işlerine müteallik bulunanlar gibi yolcular, mürettebat ve malların memlekete giriş, memlekette kalış ve memleketten çıkışını tanzim eden kanun ve nizamlara riayetle mükellef olacaklardır.

Madde — 6

Sözleşen Taraflardan herbiri, öteki Tarafa tayin edilen bir hava ulaştırma teşebbüsü mülkiyetinin esaslı kısmının ve fiili murakabesinin bu son Taraf uyruklularının elinde bulunduğuna kanaat getirmedeği hallerde veya bu teşebbüs, ülkesi üzerinde faaliyette bulunduğu Devletin kanun ve nizamlarına, yukarıdaki 5'inci maddede işaret olunduğu şekilde riayet etmediği veya işbu Anlaşmanın kendisine yüklediği vebelari yerine getirmedeği takdirde bu teşebbüse işletme müsaadesi vermeyi reddetmek veya verilmiş olan müsaadeyi geri almak hakkını muhafaza eder.

Madde — 7

İşbu Anlaşma ve buna dayanarak yapılacak bütün mukaveleler Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı nezdinde tescil ettirilecektir.

Madde — 8

Sözleşen Taraflardan biri, işbu Anlaşma Eki hükümlerinden herhangi birinin değiştirilmesini arzu ettiği hallerde, her iki Sözleşen Taraf yetkili makamlarının bu maksatla birbirleriyle danuşmalarını isteyebilecek ve bu danuşma, istek tarihinden itibaren sayılmak üzere 60 günlük bir süre içinde başlayacaktır. Anılan makamların kararlaştırdıkları her değişiklik, diplomatik Nota teatisi suretiyle teyit edildikten sonra yürürlüğe girecektir.

Genel mahiyette çok taraflı bir Havacılık Sözleşmesi her iki Sözleşen Taraf için yürürlüğe girdiği takdirde, Taraflar işbu Anlaşma ve Eki hükümlerinin anılan Sözleşme hükümleri ile uygunluğunu sağlamak maksadıyla danışacaklardır.

Madde — 9.

a) Sözleşen Taraflar, işbu Anlaşmanın veya ekinin yorumlanmasına ve uygulanmasına müteallik olup, karşılıklı görüşme yolu ile halledilemeyen her hangi bir uyuşmazlığı hakeme sunmayı kabul ederler.

b) Böyle bir uyuşmazlık, 7 Aralık 1944 de Şikago'da imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi ile kurulan Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Konseyine arzolanacaktır.

c) Bununla beraber Sözleşen Taraflar, aralarında anlaşarak uyuşmazlığı bir Hakem Mahkemesine yahut tayin edecekleri her hangi bir şahıs veya teşekküle sunarak da halledebilirler.

d) Sözleşen Taraflar verilecek hükme riayet etmeyi taahhüt ederler.

Madde — 10.

« Ülke » tâbiri, 7 Aralık 1944 de Şikago'da imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 2 nci maddesine derpiş olunan mânayı ifade edecektir.

Yukarıdaki hüküm, metinde aykırı bir kayıt bulunmadığı takdirde, işbu Anlaşma ve eki için muteber sayılacaktır.

Madde — 11.

Sözleşen Taraflardan her biri, işbu Anlaşmaya son vermek istediğini öteki Tarafa Nota ile bildirebilir. Böyle bir son verme, Tarafların anlaşması ile, müddetin son bulmasından önce iptal edilmeyecek, Notanın öteki Tarafa alınması tarihinden 12 ay sonra hüküm ifade edecektir.

Madde — 12.

Tasdiknameler mümkün olan en kısa zamanda Amman'da teati edilecektir. Anlaşma, tasdiknamelerin teatisi tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yukarıdakileri tasdikan, imzaları aşağıda bulunan ve Hükümetleri tarafından usulü dairesinde yetkilendirilmiş olan temsilciler işbu Anlaşmayı inza etmiş ve mühürlemişlerdir.

7 Mayıs 1948 tarihinde Ankara'da Türkçe ve Arapça ikişer nüsha olarak yapılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına

İmza

Fuad Carım

Ürdün Haşimî Kırallığı Hükümeti adına

İmza

Ömer Zeki El Afyonî

EK

1. — İşbu Anlaşma ve Eki gereğince mezun kılınmış olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti hava ulaştırma teşebbüslerine, Ürdün toprakları üzerinden inmeden geçmek ve bu topraklara ticari olmayan sebeplerle inmek hakkı ile aşağıda gösterilen yollar üzerinde milletlerarası yolcu, yük ve posta almak ve boşaltmak hakkı verilmiştir:

Her iki istikamette olmak üzere, Türkiye'de ve diğer yurtlar topraklarında, mütavassıt noktalar tarihiyle veya doğrudan doğruya, Ankara'dan Amman ve Akabe'ye ve daha ilerdeki memleketlere,

2. — İşbu Anlaşma ve Eki gereğince mezun kılınmış olan Ürdün Haşimî Kırallığı Hükümeti hava ulaştırma teşebbüslerine, Türk toprakları üzerinden inmeden geçmek ve bu topraklara ticari olmayan sebeplerle inmek hakkı ile aşağıda gösterilen yollar üzerinde milletlerarası yolcu, yük ve posta almak ve boşaltmak hakkı verilmiştir:

Her iki istikamette olmak üzere, Ürdün'de ve diğer yurtlar topraklarında, mütavassıt noktalar tarihiyle veya doğrudan doğruya, Amman'dan Ankara - İstanbul'a ve daha ilerdeki memleketlere,

3. — İşbu Anlaşma ve Ekine mevzu olan hava seferlerinin kurulması ve işletilmesinde aşağıdaki prensipler uygulanacaktır.

a) İnkân nispetinde düşük ve salim ekonomik prensiplerle bağdaşan tarifeler uygulanması suretiyle hava yolculuğunun, insanlığın genel refahı bakımından arzettiği faydaların yapılmasının en geniş şekilde teşvik ve tahriki, hava yolculuğunun Milletlerarasında dostça anlayış ve iyi niyetin gelişmesi vasıtası olarak teşviki ve aynı zamanda bu yeni ulaştırma vasıtasının, iki memleketin müşterek refahı

bakımından arzettiği çok sayıda her türü faydaların sağlanması şayanı arzudur.

b) Seyahat eden kimselere sağlanmış bulunan hava ulaştırma kolaylıkları, halkın bu gibi ulaştırmalara olan ihtiyaçları ile sıkı surette münasebette olmalıdır.

c) Her iki memleketin hava ulaştırma teşebbüsleri için, işbu Anlaşma ve Ekinde mevzu olan ve karşılıklı ülkeler arasında mevcut yol veya yollardan herhangi birini takiben hava seferleri kurulması hususunda müsait ve eşit imkânlar mevcut olmalıdır.

d) İşbu Anlaşma Ekinde yazılı uzak kurye seferlerinin Sözleşen Taraflar hava ulaştırma teşebbüslerince işletilmesinde, karşı Taraf hava ulaştırma teşebbüslerinin menfaatleri, işbu Tarafın aynı yollar üzerinde kısmen veya tamamen kurmuş bulunduğu seferleri haksız zararlara uğratmamak maksadiyle, göz önünde tutulacaktır.

e) Sözleşen Taraflar, işbu Anlaşma Ekinde uygun olarak tayin olunan hava ulaştırma teşebbüsleri tarafından yapılacak seferler hacminin her şeyden önce, adı geçen teşebbüsün milliyetini taşıdığı memleket ile ulaştırmanın nihai hedefi olan memleket arasındaki ulaştırma ihtiyaçlarına uygun bulunmasını kabul ederler.

f) Sözleşen Taraflar, tarife ücretlerinin, idareli işletme mâkul kâr haddi, seferin ve sürat ve rahat bakımından uçakların hususiyetlerindeki farkları da içine alan bütün ilgili âmilleri ve aynı zamanda aynı yol üzerinde sefer yapan diğer hava ulaştırma teşebbüslerince tatbik edilen tarife ücretlerini gö zönünde tutarak mâkul bir esas dâhilinde tesbit etmeyi kabul ederler.

4. — Bu hatlar üzerinde, işbu Anlaşma ve Ekinde mevzu olan yolların bir veya birkaç noktasından üçüncü memleketlere veya üçüncü memleketlerden adigeçen yolların bir veya birkaç noktasına yapılacak milletlerarası ulaştırma, yükleme ve boşaltma hakkı Sözleşen Taraflarca kabul olunan muntazam inkişaf genel prensiplerine ve hacim uygunluğu genel prensiplerine :

a) Menşe ve mahreç memleketler arasındaki ulaştırma isteklerine,

b) Uzak kurye seferleri işletmesi ihtiyaçlarına,

c) Mahalli ve muntakavi seferler göz önünde tutularak geçilecek bölgelerde mevcut ulaştırma isteklerine uygun olarak kullanılacaktır.

5. — Sözleşen Taraflar aşağıdaki hususları aralarında kararlaştırmışlardır :

a) Taraflardan birinin hava ulaştırma teşebbüsleri öteki Taraf ülkesinin herhangi iki noktası arasında kira veya ivaz karşılığında sefer yapmıyacaklardır.

b) Hava Ulaştırma teşebbüsleri, uçak hacmi ve iki Devlet arasındaki ulaştırmaların hakkaniyete uygun bir şekilde taksimi hususunda her iki Devlet yetkili havacılık idareleri arasında bir anlaşmaya varılincaya kadar karşılıklı ülkeleri arasında ve tesbit edilen yollar üzerinde kira veya ivaz karşılığı seferlere başlamıyacaklardır.

c) İşbu Anlaşma ile ekinin hiçbir kısmı, Sözleşen Taraflardan birine veya onun Hava Ulaştırma teşebbüslerine hususi haklar sağlayacak ve benzer hakların diğer herhangi bir Devletin hava ulaştırma teşebbüslerine tanınmasını önliyecek şekilde veya farklı işlem doğurur mahiyette sayılmıyacak ve bu yolda yorumlanmıyacaktır.

6. — Sözleşen taraflardan her birinin, bir hava seferini işletmeğe başlamadan önce öteki tarafa, onun ülkesine giriş ve ülkesinden çıkış için tasarladığı yönleri bildirmesi ve bunun üzerine öteki tarafın kendi ülkesine giriş ve çıkış noktaları ile ülkesi üzerinde takip edilecek olan uçuş yolunu göstermesi Taraflarca kabul olunmuştur.

İmza
Fuad Carım

İmza
Ömer Zeki El Afyonî